

II 206629

REFORMA

LEGIILE ELECTORALE

de

C. D. ARICESCU.

A DOUA EDITIONE.

Corectată și completată.

PREȚUL 22 PARALE.

BUCUREȘTI.

TYPOGRAPHIA STEPHAN RASSIDESCU.

Calea Nemțesea No. 27.

1862

132862

Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" București
Cota # 206 629

1942

1956

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C132862

Interesul Europei cere imperios ca România să
fie, saș să nu fie.
(România N. 49, 1862).

Prea mult timp autoritatea a fost în România a-
managisl clasei (pretinse) aristocratice.

Ziarul francez Patria.
(Vezi România 53, della 22 Febr).

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

BUCUREȘTI

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ

05330000

~~04/2297~~

Toată lumea se 'ntreabă îngrijată:

Unde mergem ca legea electorală, făcută de stre-
ini în favoarea unei mici numărări de privilegiați, mi în
pagăba tuturor Românilor?

Chel puțin, partidele nu se pot ele înfrunți, ca să
închete odată această kritikă stare, mi să nișim ca to-
ții pe kallea națională?

Eată întrebările ce'mi făcș toți, mi la kari ne
pronșnem a respunde în această.

În toate părțile sântș partide, fiindș ca în tot lo-
cul sânt oamenii, mi oamenii differă în opinii; iar opi-
niștile trebșesckă respektate kând sânt sincere mi logice.

Adăruștile renpresintă opiniștile partidelor; în fie-
ce Parlamentă aflăm o dreaptă, o strângă, și centră:
liberală, retrograză mi moderată.

În genere, majorităștile sânt esklsive mi auzș-
toare; iar bșnșl simșș e mai tot de șna în partea mi-
norităștili, a zis și denștat francesș șab Lșdovik-Filin.
Centrșl decide de viktorie, kând majorităștile sânt ne-
sigșre. Ca toate acestea, Moderatăi, oameni frikomi
mi în doi perți, kșm zice Românișl, sânt adesea mai
perikșlomi de kșt retrograzii, mai alles în starea de transi-
țișne. Am făcșt trista esneriingă a acestor amfibiș politici!

În realitate, la noi esistă nșmai dșoș partide, dșoș
tabere distinkte: retrograză mi liberală; d'o parte, tre-
kșșl, ca privilegial mi ca monopolșl, renpresintat în ka-
meră prin Dreapta, mi în presșă prin Șnirea; de
alta, viitorșl, ca ideile de libertate mi de naționali-

tate, reprezintă în presă prin Românul, și în kameră prin Stînga. Pretinsa partidă moderată, dănește treptat și aspirațiile ei, înclină spre Dreapta; d'aceia ea votează mai tot deșna cu Dreapta; și nu din convingere, ci din antipatie către câteva membri din Stînga, să și se scoasă d'a ajunge la guvern, dîntă autor ambigiușilor. Deci, două partide: retrograzii d'oparte, și toată nașinea de cealaltă. Retrograzii există prin grația Anexiunii II din Konvenșione, prin care și dominește situașinea, în formă. Parlamentele noastre de astăzi poate fi legală, dar nici de căm nu se poate nașmi reprezentășione nașionale, căm a zis că drent căvînt în kamera fostei Mănteni Onor. D. Aleksandru K. Goleșku: nentru căvîntul că nu reprezintă toate interesele societății; și nămaș proprietatea, și maș altele proprietatea mare; fă ca toate interesele sociali să fie reprezentate în Kameră, și majoritatea akșuală devine o mișă minoritate. Nămaș atănci Parlamentele se va năstea nămi reprezentășione nașionale.

Așa dar Stînga guvernă în realitate: căci principii ei, proklamăți la 48, sășșușinești în fața lășmii în cășșă de zece ani de esiliș, sășșușionaș în fine în Konvenșione de Arionașă europeană, așelle principii sșnt baza năktășăi noastre konstitașivă; așelle principii aș trimșfat la 7—9 Okt. 1857, la 5 și 24 Ian. 1859, și la 24 Ianariș 1862.

Dăka minisșterul retrogradă guvernă, dăka majoritatea reglamenteară face legea, așeasta nu însemnează că Nașinea și Domnitorul sșnt că minisșterul, și că Dreapta merită să fie așă la năștere.

— Ar fi năștat fi alt-fel, zice bșșășăș simuș al poporșăș; și am fi sșșășat de măște! Am fi avșt cel nășșin o Kărtă de Kassășione maș bșșăș de cășșă akșuală; măș.

Binele, din nenorocire, stă în rășășăș celăș maș mișăș. Cășșă săș mărtășisim că am fășșat și noi gremeli, ne kari Istoria le-a și înregistrašă. Domnitorșăș

knoamte astăzi intenționile și aktele liberalilor și retrograzilor; interesele să și este a fi cu poporul, iar nu cu Desuocii poporului. Vox populi, vox Dei.

Într'adevăr, nașterea e a poporului, și viitorul e al Progressului. Dreptul divin și a cedat lokul Dreptului național. Probul evident și de forță Progressului, și de înflință omnișine și publice, este aktul Parlatmentului nostru della 8 Fevruarie, anși korent: proklamarea Șinirii definitive, sșbt Aleksandru Ioan I, de kătre kiar așeia kari lăkrăș nănu erī ne fagă kontra Șinirii ksm a dorito poporului, și kontra Allesului de la 24 Ianuarie.

Să șerșetăm akșm aktele fiekăria partide, ka să vedem daka fșisnea lor e posibilă.

Moderății în pressă aș aerși d'a fi progresiști, kă și asinră la nonșlaritate; ku toate așteșta, ei votează mai tot deșna ku Dreapta; kănd vinș la naștere, ei sșnt violingi, ka retrograzi, neavănd șiș nșntș de reaziș în poporș, și avănd a lănta, ka și retrograzi, kontra Presse și kare kombatē ilegalitășgile și arbitrars și lor: probul, aktele ministerelor Ion Gika, Kreșlesku și Teșreanu.

Liberalii la naștere sșnt blănzī, drenș și konstiuționali; kă și aș sentimentul nșterii lor, aș konștiinșa dreptului șe sșșinș; kă și sșnt în fine țari; și sșnt țari, fiind ku Nașisnea e ku dănuș, alle kăria drepturi și libertăș și ei le apără, ku energie și sinceritate, și ka ministrii, și ka publice și, și ka mandatarī ai poporului. Ministerul Brătianu și Stefan Goleșku, Ministerul Hans și Kogălniceanu, dșne păreșta mea, aș bine meritat della patrie, ka ministere naționali și konstiuționali.

— În pressă înș și în kamersh sșnt violenș și, zik retrograzi.

Se șoate; dar de șe oare sșnt violenș? Fiind ku aș a lănta ku Herfidia și ku Arbitrars. Klouka și apără ku fșrie nșșimorī ameninș și de Erete. Raxela și apără ku fșrie koillul, ameninș de sabie și și Erod.

Цара; probă, kestisnea ȕrganilor arestaȕi la Văkărești, șsb pretestărl ridikolăș mi absărdăș kă voiaș a restărna ordinea mi pe Aleksandră Ioan I. Cine? ȕrganii! Ei, kari aș interesă a șșșșine pe Domnitoră, ȕe s'a pronunȕat pe faȕă mi official în favoarea kăltivatorilor. Adevărsle kă Retrograzii voiașkăș aȕeasta a inkrimina pe kăpiȕ partidei liberale, șure a'i inegri în okii Naȕiei ș'a'i Domnitorășli, ka impossibili mi uertsrbatori; adevărsli este kă vrăgă kă aȕeasta a prepara țărrimărl kabinețlișli akțialăș. Nămai retrograzii eraș kăabili d'asemenea jokăș, perikălosăș mi libertăȕii mi naȕionalităȕii noastre; mi daka noporărl, în șrma atălor arbitrarităȕii ȕe așșim kă șșfferă della zăncii mi arendașii, nă s'a re voltat într'adevăr (kontra desnoȕilor șăi sekălară, nă kontra Domnitorășli), kăssa este bășnl șimȕș al noporărlășli, kare înȕellege, kă instinkțli șăș, ȕeaa ȕe îngelegem noi kă știinȕa; kăssa este blindăea mi răbdarea proverbiale alle șteanzărl romănăș, ȕe le a mouțenit della moușii șăi, martiri ai kășcii ș'a'i libertăȕii, mi le a șșgt kă lanțele din fântăna de viaȕă a Evangeliei, a kăria morală sakră ellă o înȕelege, fiind kă o așde în limba țărrinȕilor șăi, mi fiind kă ea țărrănde în inima karitabilă a noporărlășli romănăș. Dar inimicii ordinei ș'a'i libertăȕii șă nă se joaȕe kă fokărl, șă nă întărrite Leșli țănȕișit; înȕelenȕisnea mi răbdarea aș otarele lor. . . .

Aȕi ne permitem a întrebă găvernărl: este adevărat tot ȕe se zăȕe în țărrinȕa arbitrarărlășli kă kare se a resteaȕă țărganii la Văkărești? Este oare adevărat kă țărganii kă grămmada se iaș dăne drășșri mi della okășnăȕisnele lor, mi șșnt maltrataȕi de Zăncii, mi trimișii la Văkărești dăne nări nedrente alle arendașilor? Este adevărat kă zăkăș grămmăȕiȕii în beușri, respirănd șn aeră strikatăș, mi penrimenii kă sentămănele? Se maș zăȕe kă șniȕ din ei ar fi mi mărit, în șrma șnor barbăre maltratărl. . . 1)

D'astă dată posedăm akte oficiale kă, pînă la 24 trekst, arestaniî dela Văkremiăş fost răsătratani, mi kă D. Ioan. Brătianu a avut drentate în medinga della 21 febrariă internella ministerslin astă kestie.

Cei ce aşchitit R o m ă n ă i No. 53 aşnăst vedea resnsul D. Katargis, kare, rezimat ne majoritatea Parlamenţlsî, (a kărsia forţ e nămai votul) a vorbit kă tonul mi arrogand e che karakterisă ne boeriî reglamentari. Felicităm kă tot pşblikul ne D. Ion Brătianu, kare a dat în fine satisfacere opiniî pşbliče în kestia a- cheasta

Kă toate ačestea, este o kestisne pentră kare Stînga e datoare a internella gvernul lsî beizade D. Gika, kare a onrit kollegisl allegtorilor din kanitală a se adăna m'a se konsulta kă mandatarî sî, konform Konvengianî, mi pentră kare aş protesat la timpă organele partidei liberale.

Denstaniî kanitalei snt datori a internella Gvernul în ačeastă kestisne, fiind o kestisne gravă, kă mi ilegalităgile komise de fşngionariî lsî beizade D. Gika, kă okazisnea dresrii listelor elektorale.

Să venim la sâbielul nostră.

Kare e kassa violenței m'arbitrarălsî Dreteî, mi în Pressă, mi în Parlament, mi la Gvernă? Kassa e kă Dreanta e slabă, kă Dreanta nă e sinceră; e slabă, fiind kă Naşisnea e kontra ei; nă e sinceră, fiind kă asuîră la restabilirea trekstlsî. Ea are a lănta mi kă stînga, mi kă ponorul, mi kă năoa stare de lăkră: kă stînga, fiind kă stînga kombate arbitrarul ei mi demaskă planşrile ei; kă ponorul, kăci ellă să manifestă kontra ei, într'n mod solemnel, de kăte ori okazisnea i se presintă: probă, manifestarea della 11 Iună 1861; kă konvengisnea în fine, kăci prin art. 46 i s'a rănit monopolul mi privilegiile.

Ei bine! poate fi fşsisne, sinceră mi dşrabilă, între liberali mi retrograzi? Nă; fiind kă lăntul kă oaea

nu se pot infrunzi. Nu; fiind că morții că vii nu pot
paktisa. Asemenea fesișne, e nu numai imposibil, este
absurd și chiar.

II. Liberalii să renunțe nefermat prin organele lor,
și dăne 11 decembrie trecut, onorabilul Domn Grigorie
Argiron și la a făcut un anuș sințer și călduros, al
cărta sens este acesta:

„Vreți fesișne, șiire? Nu mai pe kallea națională
se poate face. Pe altarul Patriei, aci numai se pot
infrunzi partidele de bună kreding. Voteze Dreanta
reforma elektorală, care e foarte nedreaptă, fiind că
sacrifică și popuș întreg și și mik nemă și de avuș.
Voteze Dreanta îmbunătățirea reală a soartei țărani-
lor, konform spiritului și litterei art. 46 din Konven-
țiune. Voteze Dreanta emanșinarea monastirilor zise
inkinate și brankovenite. Voteze infine Dreanta toate
acelle legi de care țara simte atăta treșing; și fe-
sișnea e de sine făcută; infrunzirea e konsolidată prin
chiar aceste voturi naționale, cerste de Konvențiune și
de spiritul sekular și.“

— Kșm a respansă Dreanta la aceste anușuri? Kș
vorbe late și se și: tot pentru țară, nimic pentru Noi,
a zis D. Katargiș; vorbe se și, fiind că tot D. Katargiș
a zis, că okkasiunea proklamării șiirii definitive:

„Șnirea României s'a făcut; ceea ce Nația a și-
nit, nimeni nu va mai kșteza să desneaskă.“

Kș toate acestea, ministriș boereskă, în șrma țir-
kășriș trimisă la Administrați și la tribunaliș, pe la
finit și lansariș, ka în viitor să se adonte în frun-
tea țirtilor oficiale formula de Romania, pe la in-
venș și febrariș, tot acest ministriș de o altă țir-
kășlar, prin care ordonă să se konserve tot titluș se-
paratist de Prinșinatele-Șnite. Eată sințerita-
tea boerilor! Eată progresul kabinetului boereskă!

Ei bine! ce e de făcut? se întrebă lumea îngri-
jată. Reforma legii elektorale! Eată ce e

acestă reformă este viața, e libertatea, e propășirea, e unitatea completă a tot neamului român.

„România este răzîmnedicată prin legea electorală, zice și alt ziar francez (Opinion nationale) care lege n'are fâkst'o Români, ci e dată lor de străini; ea n'are korespondențe de lok k'are trebîndele țerei.

„Densmirea de boeri a dispărut; dar puterea socială a rămas tot în mâna vechilor boeri.

„Ceea ce Konferința le-a isat (boerilor) prin articolul 46 din Konvenșione, le-a redată, fîr s'are stie, prin Anexa II al acestei Konvenșionii.

„Reglamentele elektoral prezintă niște stranie anomalii. Astfel, Konferința din Paris, prin articolul 46 din Konvenșione, a n'are Adunărilor însușinarea a însușit soarta țerănilor; dar prin legea electorală, Adunările n'are pot fi komuse vekit tot d'acei proprietari ce s'are mi jdekători mi parte interesat.

„Konferința a stabilit în România și guvernă konstituțional; dar în realitate, Domnitorul este dominat d'o oligarhie (de boeri). Elle poate și de drental, ce'i d'are art. 17 din Konvenșione, d'are disolve Adunările; dar komul elektoral este ama de restrîns, încît dissolvarea este ilsoarie: k'are, afară de d'are să trei orame, kiteva voturi s'are îndestla a face și denstat.

„D'aceea România, akun mai k'are seamă kind ș-nirea e fâkstă, simte cea mai mare trebînd d'o reformă elektorală.“

Într'adevăr, este oare drent, este logik, ka n'are mai ce'i ce posedă o s'are galbeni venit fonciar s'are fie alegători primari în distrikte? Este logik, este drent, ka n'are mai ce'i ce posedă o mie de galbeni venit în p'ămint s'are fie allegători direkți în distrikte? Este logik, este drent, ka allegătorii de orame s'are aiș neap'arat și kapital de mease mi galbeni? Dar oare avokații, profesorii, litterarii, toți ce'i ce posedă și venit mai puțin de o s'are galbeni în p'ămint, mi și kapitală mai mikă de mease mi de galbeni, toți achemia s'are fie eskluși della

drențel sakrs de четъдеанѣ Romънѣ? Oare ns utim ksm 'mî aș fâkst chei mai măldî averea lor fonciarъ mi marele lor kapitalsrî? Pe che s'aș întemeat Hsterile Garantie la elaborarea Aneksiei II din Konvengiance? Negremit, ne lksxl kapitalei mi ne montele pretendenșilor la tronș; dar oare kъdî-va bogaci kompsne toatъ societatea romънъ? Oare la alte nașionî, ama se gr-meazъ? Ns. Akolo drențel d'a fi allegștorș e bazat chei nșgin ne kontribusșinea che четъдеанșl plъtente Statslăi.

„De șnde se înșellege, zice D. Vinterxalder, 1) „kъ legea elektorale în vigoare e o lege provisorie, bșnъ „nșmai pentru Adșnarea chea d'ntiș, kare era kematz „a allege ne Domnitorș; înșz nșmai pъnъ la înșingarea „kontribusșionii, nșmai pъnъ la promșlgarea șnei legi mai „drente, mai potrivitъ ks șniritel sekșlșlșl mi ks tre- „bșingele đrrei.“

Ei binel toșl reklamъ așl modifikarea legiî e- lektorale: mi drențatea, mi ekilatea, mi patria, mi kiar Konvengiancea, kare, prin artikolșl 23 al Aneksiei II, întișleazъ așestș anekșș ks kvintel de Stipșlșrî; adikъ, o lege provisorie pentru pri- mele allegeri: kъcî, kiar đșne art. 20 al Konvengiancei, drențel d'a face legi este al Adșnșrii legis- lative, șingșra kompetintъ în așeasta.

Dar maioritatea ns voemte ks nișî șn kinș reforma legiî elektorale, reksnoskștъ kiar de rștrograzi ka vi- șioașș mi nedreantъ.

„Cine dar va face așeastъ reformъ elektorale, fiind kъ boeriî aș interesș a n'o face?

„Đara însș mi, zik ziarele ștreine (Opini- on nationale), în virtștea așonomiei șelle. Înșș mi Domnitorșl o n'o ate face.

„Mijlokșl chei mai nemerit, zice organșl Opiniș- ne î franșese, este konvokarea șnei Adșnșrii genera- „le, pe baza legiî Adșnșrilor ad-hoc din așnșl 1857,

„supre a se konsulta voinga Naşionii în kestienca de
„faş. Aşeastă Adunare va avea de misiune a face le-
„gea elektorală.“

Anrobăm aşeasta, fiind că Dreanta Parlaментalsi re-
făş kategorik orî-чe modifikare a Aneksăsi II din Kon-
venşione; refăş kiar votarea legii ad-xok, votată de
Komissienca Centrală. Observăm însă că, orî чe reform-
mă ar înчerka legea elektorală în vigoare, interesul ge-
neral mi logika sşntoasă reklamă ka toate kollegiile
elektorali, şnite la şnă lokă, sş voteze împreună în a-
чeamă şnră. Aşeasta e mi logik, mi drent, mi na-
şional, mi kiar în şpiritul Mareşsi akt de la 24 Ian.
62. În total, mi în aşeasta mai kă seamă, şteargă-
se orî чe şrmă de separatismă mi de împreşgire şşino-
să pe kategorii. Şnirea în toate mi pentră toate! Şn
şingăr kollegiş de alegători, urekam este o şingără
Romşnie, şn şingăr Parlaмент, şn şingăr Domnitor.

Eată şingărul mijlokă d'a emi din aşestă imnaşă
fatal; altfel, zik ziarele streine (Opinion Nationale)
ponşlaritatea Domnitorşsi este în peire.

Sş se grăbeaşkă Allesul Romşnilor a konsolida
aktul sakră de la 11 Dekembrie 1861, kare este opera
să, mi pentră kare a bină meritat della Patrie mi della
Istorie. Sş se grăbeaşkă, în interesul Tronşsi ş'al
Naşionalitşşii romşne: kăvi kestia şşrală este năş
în desbaterea Kamerei 1); mi boerii se vor grăbi a
resolva aşeastă kestiene în favoarea lor mi în pagşba
kăltivatorilor. Kănd se vor vedea aşestă în starea
de nomăzi, streini în patria lor, gonii dane lokşrile
kăltivate kă şşdorii de şşnge de ei mi de pşringii lor,
чe vor face ei în desnerarea lor?

Trei ani mi mai bine şnt azide kănd Alexandr
Ioan I e ridikat pe tronşrile—şnite alle lăş Stefan чel
Mare mi Mişai Viteaşşl, urin şingşra şşfflare a чinş
millioane de Romşni; în aşestă trei ani, a avşst mi timă
mi destăle okkasişni a se inkredinga de adevşşrile

1) Şedinşa de Ia 3 fevruarii

ce D. Ioan Brătianu, prin mijlocirea D. Dimitrie Stârza, a dat Domnitorului dăne 8 Februarie 1859, la invitația sa venire în capitala României. Estragem câteva passage din acel interesantă Memoriș, publicată în anul trecut în ziarul Românul.

„Înzlate Doamne!
„Săirea Mării Talle pe tronul României este kiar „trismfel kasse naționale; mi e de datoria ori kărâi „Română a kontribui la susținerea acesăi tronș, kă „aceeami vigoare kă kare a lătat d'a te înzlate pe „dânșul. Ţnșl din acesăe mijloace este a te face sș „knoști această țară (șora Moldaviei) la alle kăria „destinări emti kemat a presida în viitorș.

„Societatea în țara Românească e împărțitș în „patrș kategoriș: boerii mari, boerii miș, negăștorii „mi meseriamș, mi țăraniș plăgari.

„Boerii mari aș avșt tot d'asna kă monopol toate „fănkșiiile statșliș: pe celle mari le nștraș pe sca- „mșle, pe celle miș le vindeaș cellor ce le daș mai „mșlt. Toatș okșnășișnea lorș a fost intriga pentrș do- „bândirea saș konservarea znei fănkșiiș. Ori-șe altș „okșnășișne le este streinș; afarș de prea nșșine „esșemșișni onorabile, kari nș fakș de kăș a intșri „regșle, mai toșș proprietariș mari nș'mi kșnosk pro- „prietșșile, lșsate kș totșl pe mșna arendamilor. A- „farș de monopolșl fănkșinelor, ori-șe alte kondișii „de vieșșire ar fi o pedeașș nșșferitș pentrș boerii „șei mari; d'aceea, kă s'ajșngș la nșștere, saș kă sș „se șie la nșștere, devin îndrșșneșș, făkșiomș (res- „vșșitșori), nșșș a goni frate pe frate mi tatș pe fiș „șinș a deveni instrșmentele țarbe alle streinilor, mi „kiar a provoka nșșșlirea lor. D'aceea boerii șei „mari, nș nșmaș n'aș înșșșngș în țarrș, dăr sșnt pri- „vișș tokmaș kă streiniș apșșștorș; fiind kă toatș nș- „șterea lor le veneaș nșmaș della streiniș. De aceea „șra de kare sșnt șrmșșrișș, boerii, șei o întorș kș pri- „șos așșșra Nașșiei.

D. Ion Brătianu descrie, cu adevărată sinceritate și fidelitate, cele lalte trei categorii sau clase ale societății noastre.

Despre țărani, D. Brătianu zice:

„Klasa țărănilor mai poate îndura; dar ca să se mai lase înmula și a se șoșone desvârșit, se naste „năsting”; kăci țărani sunt kă pătorea țării re- „sidă într'înșii. Printr'o bună direkție ce li s'ar „da de către ună Găvernă liberală și națională, s'ar nstea „face din klasa Țărănilor ună bșlevară (întărire) ne- „străbătut al naționalității și al libertății române.

„Konvenția de la Paris fă priimită de boerii cei „Mari ka ună trisună, ka o revanșă (despăgăbire) kon- „tra votărilor dela 9 Okt. 1857; și ka să smerească „și mai mult nagia, o sursă în gura mare, kă nu „kă pădine sakrifizi și dobândit acesă esek națio- „nală (votă dela 9 Okt. 1857). Despăgăirea Prinți- „patelor, o lege alegătoare foarte restrinsă, găvernal „în timpul aligerilor inkredingat în măinele celor „mai înanoiagi și mai îndrăzneți (D.D. Katargis, Brăi- „lois, Manș, Băleanș, toată kompania de 12, minș „Beizade Mitikă Gika, ce fălgeră kă liberalii kontra „partidei Prinșă și Bibesku), toate acesea eraș negre- „șit imuzneri grele, sșgrămătoare pentru Nație. De „și kamera, alleasă în asemenea kondișii, era în „majoritatea ei kompusă de oameni devotați interese- „lor boerilor mari, kandidașilor ei la Domnie, opinis- „nea pșblikă însă, Voindă națională, se mani- „festă kă atăta vigoare, inkăt nșmele Măriei Talle, ce „devenise simbolul independenței națio- „nale, al Emanșipării klaselor apșsate, și „al Șnirii Prinșipatelor, fă aklamat kiar de „acea Adunare, a kăria majoritate era devotată pră- „tendentsăi fostă și Voevod Bibesku.

„Boerii cei mari, simșind konsekvințele votăși „dela 24 Genarie, încetă, ka și dăne 9 Okt. 1857, „a sșrăna marele fantă națională ce'l konsakraseră kiar

„ei kx iskълitsrele mi jxртmъntxl lor. Intrige, bani,
„total intrebъsingarъ; in kamerъ, otrirъ a se impotrivi la
„orî che mъsrъ, a impedikа orî che lъkrare de natxъ a
„inrъdъchina aktxlchel mare mi moral dela 24 Genarie;
„afarъ din kamerъ, aщidaxъ, prin felsrite xneltirî, klasa
„дъranilor, deskragind ne chelle-lalte, mi assigxъndxle
„kъ gъvernxl Mъrii Talle este efemerъ, mi kъ chelle
„vekî iar se vor infingа; in fine, inrisirъ gъvernxl
„Mъriei Talle snre a'l paralisa, m'a kompromite
„starea chea noxъ: singxъxl mijlokъ che le maî remъ-
„nea d'a rъci dragostea mi entxiasmxl Romъnilor pen-
„trъ Mъria Ta.

„Revolta lor kontra Gъvernxlxi o akoperъ sxb vълxl
„perikolxli in kare s'ar afla proprietatea: in nъmele
„proprietъdii, se onxъ ei ka naxia sъ fakъ xnъ singxъ
„nasъ inainte. Prin aveasta, ei kompromit, ns nъmaî ka-
„xsa naxionalъ, dar nъn in perikol proprietatea inxъni,
„che aщ pretengia a anъra (1). Nъmaî o Adxmare noxъ-
„larъ, rezimatъ n'xnъ gъvernъ naxionalъ, ar nъtea in-
„lъtra kestiile soviale chelle primejdioase, m'a deslega
„ne chelle che interestxl дъrrei le reklamъ.

„De n'am fi ameringaxi d'afarъ, timpxl singxъ s'ar
„inxъruina a nimici kritika noxigie che boerii fakъ gъ-
„vernxlxi Mъriei Talle. De mi viitorxl Prinxinatelor
„este deskisъ, elle inxъ snt in maî mare perikolъ de-
„kъt in trekst, in prezioa pxfacherii xartei Exronei,
„kъnd toatъ Exropa se va sgъdxi, mi kъnd toate tronxile
vor kъdea kx xrletъ

„O repetъm, sitxaxia d'afarъ a Romъniei nъ te-
„eartъ ne Mъria Ta a amъna o solъdixne frankъ a no-
„liticei din inxъ, d'a assigxъra Romъniei o noxigie kъ
„atъ maî inaltъ mi glorioasъ, kъ kъt rolxl noxtrъ va
„fi maî mare mi maî aktivъ in lъnta sъremъ che are
„a inxene peste noxin. Orî che noxъire mi amъnare

(1) Proprietarî se poate numi acela a cъruia proprietate e secestratъ pentru datorii? Astfel e maî toatъ proprietatea boerilor mari. Cerce-
tatî dosarele ad-hoc, xi vâ veți inxredintъ de adevârû. A

„une în pericolă guvernul Măriei Talle, prin zrmare,
„kiar independința națională.

„Forgele trebsinvoase pentru întărirea Nației, spre
„a putea înfrunța pericolile ce ne amenință, snt pen-
„trn sn stată k'al nostrn, mikă mi desorganizat, nsmăi
„devotamentsl mi entssiasmăl Попорскі;
„aceste sorginte vii alle nației not da mi ostamî mi
„banî, în krise politice ka acelea în kare ne aflm,
„kând resbellsl europeană srtă la orizont, mi kând Mă-
„ria Ta emî kemat a lsa parte la acea lntă smpremă,
„ka sь assignri Romniei posidia ce 'i ai însemnat în
kșgetrie Măriei Talle.

„Iar daka guvernul Mării Talle, preoksnat de
„grestăgile stării noastre de tranziție, preoksnat de
„idei de fasisne saș de împucăirea partidelor, împins
„în fine d'zn sentimentă de nenrtinire, va kădea vik-
„timă isnite lor inemichilor din întrs mi din afară,
„atsnči amorsl, entssiasmăl mi devotamentsl cellă mai
„adnk ce are Nația pentru Măria Ta, n'ar face oare
„lok desafekțiunii mi deskragerii? Atsnči Măria Ta,
„slăbit în întrs, mi tolerat de kabinetele statelor
„venine, n'ai kădea oare pradă intrigilor ș'ambigiilor
„ce fierbă, mi kari atsnči vor fierbe mi mai tare în
„dară la noi? Și atsnči, scenele tristslăi trekstă nș s'ar
„repeta din noă, pentru desvîrșita noastră neire?

„Nș, Măria Ta, nș snt dzoă drșmări ce
„dăkă la pînta ce v'adî nroptășă.

„Înarmarea țării; organizarea mi
„moralisarea ministerelor de interne mi
„de jsticie; reorganizarea totală a ad-
„ministraciei finanțelor; organizarea kre-
„dităslăi pnblikă, mi înlesnirea ținăkla-
„diei kapitalărilor: așteea snt mșsrele ce
„nș sfferă întirziere; nsmăi elle not întri guvernul,
„mi assignra în toate kazrile independința națională,
„pe kare ținči milioane de Romni aș simbolisato în
Măria Ta.

„Măria Ta!

„Astăzi România întreagă mi-a onrit resuffla-
rea, mi așteaptă de la guvernul Măriei Talle akte
„d'acellea kare s'î însemne, în trăsări, mari, dramsl
„chel nsoș ne kare este gata s' se arunce, ks entssi-
„asmsl, ks devotamentsl snsl popslă a kărsia ssefe-
„ringz dateaz de seklsl.

„Prin amoral tsrsor Romnilor, Măria Ta emtl
„snsl din ssveranii chei mai tari. Fz ka aktele Gsver-
„nslsl Măriei Talle s' korespnz ks achestz nstere,
„ka astfel generaciile viitoare s' bineksvinte în korre
nsmele Măriei Talle.“

În achesti trei ani, Alexandru Ioan I a avut timnș
a konoante bine ne amicii mi ne inemicii Tronslsl
m'a Patriei; mi dne 24 Ian. 62, poporsl che l'a akla-
mat la 24 Ian. 59 ks strigarea vivat Alexandru
Ioan I, e indrent a'i chere Allesslsl s'ș, ne lingz
șnirea definitivz, mi fericierea poporslsl. Decu,
nș vedem fericiere realz, solidz mi dsrabilz, de kzt în
imbunșșirea soartei țeranilor, mi în înflo-
rirea komerçslsl; mi achestea nș se pot efektsa
de kzt prin reforma legiil elektorale, kare
s' ne dea o represintare naciionalz mi pr o-
gresistz.

Aci e salvarea Tronslsl m'a Patriei.

Dar Psterile Garante? va zice cineva.

„Este permis a șnra, zice ziars Oninisnea Nacio-
„nalz, kzt, în presinga vigiilor legiil elektorale de azi, elle
„vor lșsa fzbz protestzri țarra mi ne Domn; torsl ei
„a'mi modifika legea elektoralz.“

Ne vor lșsa psterile garante, ksm ne aș lșsat în
kestișnea proklamzrii Domnitorslsl m'a snirii defini-
tive. — Ne vor lșsa, ksm a lșsat ne Italia a'mi fa-
che trebile ei, a kasz la dșsa, knd aचेle trebi nș
sșpnz ne nimeni; din kontra, profitz snsl poporș de çinçl
millioane, mi kiar Çivilisaciunei: kçl Romania este des-
tinatz a jska la Dșnșre șnș rolș mare. Franța mi Anglia

vor respecta în România principiul neinterventiv, proclamat oficialmente, și aplicat cu sinceritate în Italia.

Am pronunțat cuvântul Italia, care mi se revine ca numele glorioase ale lui Viktor Emanuel, Garibaldi, trinitate sacră a independenței și a unității italiene; cănsi, inimă mi brăzește Italiiei!

Inimă mi brăzește și țării mele: aktul della 11 Dekembrie 1861 ne face așezura în Alexandru Ioan I.

Kompletează, Pringă, Marea Ta oueră de regenerare! Poporul te va bine cuvânta. Exrona Isminată te va auzi. Istoria te va numi Viktor Emanuel al Românilor!

„Și în fine, Psterile Garante, zice O piniș-ne a Națională, trebe a fi drepte și konseksinte. „La 1857, koamă mi pe dărană a'mi esurima dorințele dăreii asura Șinrii kș prinține streinș; mi dărană români, k'snș patriotismă kș drentș kavânt a-nlasdat, daș singari ei la onarte vestisnea drentșrilor lor, sure a nș se okkșna dekul de kestia națională. Fi-rar oare drent astăzi ka kestisnea rșrală sș fie resolvată făr a fi mi ei konsștați, mi în virtstea unei legi elektorale neanrobă de ei, mi kare îi eskșlde kș totul de la drentșrile četșenești?

„Ceș ce s'aș ko stışit garanți ai drentșrilor Românilor, aș saryina internasională a vegea asura soarteilor, mi a assigra prosperitatea lor.“ 1)

Ziarsl Konstitșionalș de la 9/21 febrșrie, zice vorbind de emanșinarea mșnșștirilor zise inkinate. „Eaka o reformă demnă d'a solșita patriotismăș și ambișisnea Prinșimelș Kșza. Se kșteze a o întreninde. Exrona dela 1789 va auzi da.“

1) Vedi în Românuł N. 45, anul korent, articolul D-lui Armand Levy, trasu din Opiniun Nationale. Vedi Patria della 23 Febru în Românuł N. 53.

Кътеазъ, Принце! Попорѣ те ва сѣсѣине. Истoria те ва проклама liberatorѣ neamѣлѣ romѣнѣ.

Napoleon III азис: „voesk a provoka miș-
„karea че vine de sŕs, ka sѣ previș mișka-
„rea че vine de jos.

Tot Napoleon III азис;

„Gѣvernele se ia pretstindenї iniția-
„tiva reformelor, mi sѣ se pse in kansl re-
formelor naționale.“ 1)

Deї, sŕn ministerѣ kare se bѣkѣrѣ de inkrederea Naționї; mi sѣbt ellѣ, Reforma legїї elekto-
rale. Eatѣ salvarea Tronѣlї m'a Patrieї. Devidѣ Națisnea, printr'o Adsnare ad-xok, daka vrea a fi kѣ tre-
kѣtl saș kѣ viitorѣl, kѣ Reglamenteł saș kѣ Konven-
gisnea, kѣ Libertatea saș kѣ Tirania.

Trimїgѣ dar distriktele petїgїsnї kolektive Parla-
mentslї Romѣnieї; mi in petїgїsnї, чеарѣ-se srginga mi
nechessitatea imperioasѣ a modifikѣrїї Aneksѣlї II al
Konvengїsneї; mi in ačeste petїgїsnї, aratѣ-se profes-
sisnea fiekrѣsїa; mi fie elle sŕskrise de togї четѣyonїї dїn
toate klasele societѣgїї. Daka Parlamenteł va refŕsa
a da satisfacere opinїsnїї pѣblice, Domnitorѣl va avea
atsnčї sŕn motivѣ mai mslt, sŕn motivѣ legal, mi o armѣ
tare, d'a lѣa singsr inițiativa, sure a salva libertatea mi
naționalitatea; altfel, aktѣl vel Mare de la 24 Ian.
trekѣt e kompromїs; altfel, insѣmї naționalitatea romѣ-
nѣ e in perikol. 2)

1) Romѣnul N. 48, anul coront.

2) Veđї Nota B la finit.

ind lokalsl foarte strâmț și primejdiosă kiar viegei lor; rin șmare, a fost silit a'î transporta la spitalul temniței, konform ordinslr No. 743.

„Tot Je odată m'ă v'z silit a v' ar'ba, adaog' raportsl No. 6, ka s' mijloçig' k'at ma' îngrab skimbarea a'ellsl lokalș; fiind k' altfel se va învinge boala „între ei, mi kiar între soldaçii kari i p'zeskš.“

Boala a'ellor 15 s'ateni e konstatat' de însșm' D. komandir' al kompaniei dela Plsmbșita.

Șnsl dintr'avei 15 infortnaçii, mi anșme Dobre sin Dobre, a mi m'rit, d'ne k'șm ni se s'șne.

Çel p'çin, la V'k'çrești, fi-vor ei ma' bine traçai? S' asksl'tm raportșrile D. medikš al temniçei B'k'çreștii.

Raportsl No. 8 din 4 Fev'çariș zice: „am mijlocit, prin D. prok'çor' al k'ççii kriminale, a revizsi ne s'ateni arestanaçii, fiind gr'âm'çidig' i' lok'çri „igrasioase (in orç'ria m'p'çtirii, se zice) mi „înt'nekoase. N'șm'çsl lor este de 208; mi s'nt „înlokșig' i' mase od'șl.

Raportsl No. 11 din 7 fev'çariș relateaz' a d'șoa revissire. În ellș çitim a'este rindșri:

„De mi n'am ç'șit între s'ateni niçl șn bolnaçș, fiind „k' îns' a'estl oameni s'nt kreskșii mi obiçnșig' k' aerš „liberš, ka n'ççari, s'nteg' r'ççat, Domnșle ins'ektorš „generalš, s' mijloçig' i'ng'ç ministeršl kompetent ka s' fie liberi i' fie kare zi, o or' saș d'șo' a se „miu'ka la aerš k'çrat, ka s' n' se i'ving' între ei „boala tif'ș.“

Ama dar a trebsit s' interviiie komitetšl sanitarš, ka s' n' moar' toçl a'estl infortnaçii, intr'șn intervalš de 16 zile! K' toate a'estea soarta lor i'nk' n' era i'nb'nt'çig'it' la 7 fev'çariș.

Raportsl No. 15, din 16 fev'çariș, zice:

„La revissirea f'k'çt' erl, la 15, lokșitorilor arse-çai la V'k'çrești, i' am ç'șit, Domnșle ins'ektorš,

„In cea mai mare miserie desure kurgenia
„korporal; primenelele lor pline de
„п. . . ., fiind neskimbate saş nesuzlate de
„la a lor arestare (dela 22 Ianuariş).

„Kurgenia, fiind o kazs esenşială la sşşşinerea
„vieşei, kş onoare vşrog a mijloş şnde se kşvine şure
„a se lsa chelle mai grabnice dispozicişni pentrs regş-
„larea primenitşlş şi şuzlatşlş acellor indivizi, fiind
„şingşrl mijlokş a se okoli epidemia la kare şnt
„esşşş.”

Raportş No 17 dela 20 febrşriş konstată kş,
prin ştşrsinga D. generalş insşektorş al komitatşlş sa-
nitarş, s'aş dat infortşnşgilor 174 kşşşş şi 174 is-
mene, kiar in zioa de 17; insş atşţ in zioa de 17
kşţ şi in zioa de 19, D. ingrijitorş al temşigei linşea
din Vşkşreutş.

„Xrana arestangilor, adaogş aştşş raport, a fost,
„in zioa de 19, prazş kşş dş kş pşine. Aştşş
„xranş, nefind folositoare şni omş kare şade inkisş,
„mai kş seamş kş prisosş aştşş bşrseni infekteazş
„aerş şi mai mai mşlt, te rog a face chelle de kş-
„viingş intr'aştşş; urekam şi d'a se trimitte şni bşr-
„bierş şure a'ş rade, fiindşle bşrbile mari; ş'a li se da
„şinikele kş kare şş bea anş, kşş li şşeskş
kş totşl.”

Asemenea akte n'aş neşoe de komentariş: elle
vorbeskş de şine kontra ministerşlş boeresk. Mşl-
şşşim kş şşbliksl D. Davilla şi D. Keresteni pentrs
kşldşroasa ingrijire şe aş arştatş infortşnşgilor della
Vşkşreutş, viktime alle acelora ne kare şşbliksl ş
kşnoante, şi istoria ş va şigmatişa kş adeşvşratşl e-
nitetşlş şe meritş asemenea oameş de rea kredingş.

In şrma aştşora, D. Keresteni a fost inlokşit prin
onorabilş medikş D. Feliks, ka mai aktivş şi e-
nergik. Felicitşm ne D. Davilla pentrs aştşş: kşş,
mşlşşmitş energiei şi şmanitşşii Onor doktor Feliks,
arestangii aşi şnt bine tratagi, Ne permitem insş

a întreba Guvernul: de ce oare D. prokşor al Kergii kriminale a fost înloksit, tokmaş asşna çerçetşrii prin D. Ionik Demlis, vestitsl prokşor al Kergilor-Şnite, în kestia vestitslsî proçesş politikş della 28 Septembrie, ansl mântşrii 1859?

B)—Fiind kş guvernşl de azi e kontra adşnşrilor çetşgenilor, şi kiar kontra adşnşrii kolegiilor elektoralş, kşm s'a vşzşl sşb ministersl pomezşl de Beizade Dimitrie Gika, în kestia adşnşrii kollegişlsî allegşorilor din kamitalş, maş mşlşî sşnt de pşrere, avşnd în vedere diffikşltşgile sşskrieriş netigişnilor kolektive, ka sş se înşşşimeze Parlamentslsî kiar netigişnea ponorslsî sşskrişş kş okkasşşnea solemnitşgii zilei de 11 Işniş 1861.

Ponorsl, prin açea netigişne, a esşrimat dşoş maş şi sakre doringe: Şnirea definitivş sşb Allesl della 24 Ianşariş, şi reforma legiî elektorale; prin şrmare, fiind kş şna din doringele ponorslsî s'a realisat la 11 Dekembrie trekşl, prin inişiativa patriotikş a Domnitorlsî, trebşe, în interesl naşionalitşgii m'al konsolidşrii marelsî aktş della 24 Ianşariş, a se realisa m'a dşoa doringş, sakrş şi naşionalş, adikş reforma legiî elektorale.

Prin şrmare, parte din delegaşii trimişni în Işliş trekşl de sşskritorii açellei netigişni dela 11 Işniş, ansl esşirat, vite a presinta Parlamentslsî açea netigişne, çerşnd, în nşmele ponorslsî, şrginga şi neçesitatea imperioaşş a reformei AneksşlsîII din Konvenşione.

Remşne ka ponorsl sş ia otşrşrea çe'i konvine maş bine în açeastş kestişne vitalş.

VERIFICAT
2017

BIBLIOTECA
CENTRALĂ
UNIVERSITĂŢII "CAROL I"
BUCUREŞTI

VERIFICAT
1917

FUNDAŢIA
UNIVERSITĂŢII
"CAROL I"

5 lei